

Verslag informatiebijeenkomst Verantwoorden & Beleid

via Teams, 12 september 2024

Welkom

Anne Boelsma heet de deelnemers welkom en licht toe waarom de oorspronkelijke ketendag niet doorgaat en is vervangen door deze online bijeenkomst. Hoewel op verschillende fronten (zoals bij de proofs of concept om de digitale oplossing te vinden) veel voortgang is, zijn er nu nog te weinig concrete opbrengsten te delen. In plaats daarvan geven de verschillende projectleiders een toelichting op hun onderwerp en is er ruimte voor vragen. Daarnaast worden de deelnemers op een aantal actuele vraagpunten om hun input gevraagd.

Aan deze informatiebijeenkomst nemen 71 deelnemers deel.



Agenda

1. Algemene update over het programma
2. Update van de activiteiten van de werkgroepen:
Toekomst, iXBRL en Duurzaamheid
3. Beleidsinformatie
4. Loket
5. Personeel
6. Afsluiting



Werkgroep Toekomst

Hans Plomp

- brede vertegenwoordiging van belanghebbenden
- richtinggevend gremium
- toekomstige samenwerkingstructuur

Zijn er onderwerpen waar we het NIET over kunnen hebben?

Alles moet bespreekbaar zijn. Vertrouwen in en begrip voor elkaar hebben is heel belangrijk.

We moeten eerst bekijken of we de bestaande overleggremia kunnen benutten voordat we een nieuw gremium inrichten. Het is wenselijk om een overzicht te hebben van de bestaande gremia, wat daar besproken wordt en met elk mandaat.

De werkgroep kan een scharnierfunctie vervullen bij opvraag van informatie en de manier waarop dat kan worden aangeleverd en daar regie op voeren. Daarmee kan worden voorkomen dat er 'zomaar' informatie wordt opgevraagd.

Werkgroep iXBRL

Evert van Ekelenburg

- Afstemming gehad met onderwijsinstellingen, administratiekantoren en softwareleveranciers
- Status van de Proofs of Concept. Eigen initiatieven diverse deelnemers
- Mailing naar aanleveraars XBRL



Hoe zorg je ervoor dat iedereen meedoet?

Vanuit het programma houden we de regie op het aantal PoC's. Het doel is om voldoende PoC's uit te voeren om een goed beeld te krijgen. We verzamelen de lessons learned.

Een aantal softwareleveranciers speelt met de gedachte om een modulair pakket aan te bieden, waarbij elke instelling en administratiekantoor zelf kan kiezen wat men wil afnemen.

Vanuit het programma willen het overzicht creëren van zoveel mogelijk leveranciers en hun mogelijkheden en dit delen met de instellingen en administratiekantoren.

Werkgroep Duurzaamheid

Liselot van Straten

- mijlpaal
- energieverbruik, sociale en fysieke gezondheid, bedrijfscultuur
- vervolgstappen

De werkgroep heeft een mijlpaal bereikt: er is een keuze gemaakt voor de eerste onderwerpen waarover een instelling verantwoording over duurzaamheid kan doen. Dit is niet verplicht, het is vrijwillig om over duurzaamheid verantwoording af te leggen.

Er is gekozen voor drie generieke categorieën met elk een specifiek onderdeel: voor milieu gaat het om energie, voor social gaat het om sociale en fysieke gezondheid en voor governance gaat het om het onderdeel bedrijfscultuur. Dit wordt een groeimodel. Daarnaast kan er nog over een aantal specifieke onderwerpen verslag worden gedaan, zoals dierenwelzijn.

Hoe over deze onderwerpen verantwoord kan worden, wordt in de komende periode uitgewerkt. Daarna volgt de handreiking die naar alle instellingen wordt verstuurd.

Werkgroep Duurzaamheid - Memo van de werkgroep aan stakeholders onderwijs & onderzoek



Memo Duurzaamheidsverantwoording

Onderwijs & Onderzoek

Datum: 24 september 2024
Van: Werkgroep duurzaamheid – Programma Samen verantwoord (DUO-OCW)
Aan: Stakeholders onderwijs & onderzoek

Beste stakeholder,

Per 1 januari 2025 gaat nieuwe wetgeving in over duurzaamheidsverantwoording¹. Deze is gericht op grote bedrijven en is vrijwel niet van toepassing op het onderwijs en onderzoek². Onderwijs en onderzoek zijn echter wel verbonden met het bedrijfsleven en staan voor een duurzame meerwaarde voor de samenleving. Verschillende organisaties in onderwijs en onderzoek willen dan ook laten zien wat zij doen op het gebied van duurzaamheid.

OCW is door verschillende partijen gevraagd om de regie te pakken voor de vrijwillige duurzaamheidsverantwoording, zodat niet elke instelling apart het wiel moet uitvinden. Voor diegene die willen stelt de werkgroep Duurzaamheid een handreiking op voor deze duurzaamheidsverantwoording met hierin welke duurzaamheidsonderwerpen volgens de werkgroep het meest van belang zijn voor onderwijs en onderzoek & hoe hierover te verantwoorden.

Na een uitgebreid voortraject (zie Aanpak hieronder) is nu een eerste grote stap gezet; de belangrijkste duurzaamheidsonderwerpen voor het onderwijs en onderzoek zijn geselecteerd.

Graag willen we jou, onze stakeholder, informeren over de opzet en de gekozen onderwerpen voor duurzaamheidsverantwoording.

Werkgroep duurzaamheid

Doel

Een handreiking opstellen die de onderwijs- en onderzoeksinstellingen kunnen gebruiken om laagdrempelig en vergelijkbaar te kunnen verantwoorden over duurzaamheid.

Aanpak

Binnen het programma Samen Verantwoorden is hiervoor de werkgroep duurzaamheid gestart bestaande uit duurzaamheidscoördinatoren, financials, controllers, adviseurs, en accountants uit het PO, VO, SO, MBO, HO en wetenschap.

Om de duurzaamheidsonderwerpen te kunnen kiezen die er, voor het onderwijs en onderzoek, het meest toe doen, is een stappenplan Dubbele materialiteitsanalyse³ gevolgd. Met de potentiële duurzaamheidsonderwerpen kan de organisatie impact hebben op haar omgeving, daarnaast kunnen er duurzaamheidsrisico's uit de omgeving afkomen op de organisatie. Op basis van de mogelijke impact van deze twee materialiteiten is het belang van elk onderwerp bepaald.

¹ Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

² CSRD is niet van toepassing op stichtingen, verenigingen en publieke organisaties

³ Dubbele materialiteitsanalyse CSRD (nba.nl)

Duurzaamheidsverantwoording, in lijn met de CSRD, kent drie pilaren; Milieu, Sociaal en Governance. Van elke pilaar is het belangrijkste onderwerp gekozen voor fase 1. Voor de daaropvolgende fasen, zijn de daarop hoogst scorende geselecteerd. Om het behapbaar te houden is gekozen voor een beperkt aantal onderwerpen. Deze kunnen per organisatie wel worden uitgebreid.

Selectie duurzaamheidsonderwerpen

De werkgroep stelt voor, dat de onderwijs en onderzoeksinstellingen die kiezen voor duurzaamheidsverantwoording, in ieder geval jaarlijks rapporteren over:

1. Energieverbruik (Milieu);
2. Sociale en fysieke gezondheid (Sociaal);
3. Bedrijfscultuur (Governance).

Onderwijs en onderzoek staan ook voor groei en innovatie, vandaar dat we een groeimodel voorstellen. Er kan gekozen worden om na de bovenstaande eerste fase door te groeien naar een volgende fase of wellicht te starten in een hogere fase. Hieronder staan gefaseerd de sector brede duurzaamheidsonderwerpen voor fase 2 en 3.

Fase 2

1. Milieu uitbreiden naar Broeikasgasemissies;
2. Sociaal aanvullen met Diversiteit;
3. Governance aanvullen met Zakelijk gedrag & integriteit.

Fase 3

1. Milieu uitbreiden met circulariteit
 - Materiaalinstroom inclusief materiaalgebruik;
 - Materiaaluitstroom m.b.t. producten, diensten en afval.

Deze gefaseerde onderwerpen betreffen alleen generieke onderwerpen, er zijn ook mogelijk belangrijke duurzaamheidsonderwerpen, die niet op alle instellingen van toepassing zijn. Deze zijn niet meegenomen in de bovenstaande fasering, omdat deze te verschillend zijn per organisatie en hierover geen generiek oordeel kon worden gevormd. Echter, als deze bij een specifieke organisatie wel van belang zijn, is het te adviseren deze ook in de rapportage te betrekken. Met de volgende, te overwegen, specifieke duurzaamheidsonderwerpen kan de rapportage worden uitgebreid:

- Dierenwelzijn (inhoud onderwijs en onderzoek specifiek);
- Duurzaamheid in onderwijs (onderwijs specifiek);
- Duurzaamheid in onderzoek (onderzoek specifiek);
- Duurzaamheid in valorisatie (onderzoek specifiek);
- Duurzaamheid in studentenorganisaties (specifiek voortgezet onderwijs).

Planning en feedback

De werkgroep duurzaamheid werkt de komende maanden de wijze van verantwoorden van bovengenoemde onderwerpen uit. De hieruit voortkomende handreiking zal eind dit jaar worden gedeeld voor feedback, waarna het wordt afgerond en de handreiking uitgereikt. Het voornemen is om jaarlijks op basis van de ervaringen de handreiking te updaten.

Eventuele feedback en tips ontvangen we graag per mail; e.c.vanstraten@minocw.nl. Mail ook als er nog nadere toelichting gewenst is.

Hartelijk dank voor de tijd en aandacht, Met vriendelijke groet,
Werkgroep Duurzaamheid, Programma Samen Verantwoorden

Beleidsinformatie Ber van Zanen

- opbrengst deelsessie ketendag 28 mei

Samen Verantwoorden

Opmerkingen

In de discussie komt naar voren dat beleidsinformatie vaak niet slechts vluchtig in verantwoordingsdocumenten aan bod komen. Beleidsinformatie vaak wordt gevraagd zonder duidelijke reden.

Er is een behoefte aan meer gerichte en duidelijke informatie over beleidsinformatie. Regelingen worden vaak te laat bekendgemaakt, wat leidt tot informatie die niet goed wordt geëvalueerd of, zelfs als het duidelijk is dat de op PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) meer toe te passen op beleidsinformatie. Tot slot wordt benadrukt dat het belangrijk is om beleidsinformatie te geven en niet alleen omwille van de noodzaak van verantwoording.

Om verbeteringen kans van slagen te geven, lijkt een volledige RbI van beleidsinformatie is 'alles wat de minister nodig heeft om haar/zijn beleid uit te voeren' ook beleidsinformatie waar afhankelijk van wat nodig wordt gevraagd.

Samen Verantwoorden

Wat is jouw ideale toekomstbeeld?

Uitkomst Sendsteps

1. Lange termijn	15. Onderzoek betrekken	29. Automatisch verantwoorden	43. Transparant
2. Geef aan waarvoor	16. Best practice	30. Geen overbodige info	44. Meetbaar
3. Helder wat gewenst wordt	17. Focus	31. Efficiënte verantwoording	45. Compact en efficiënt
4. Verantw bestuursniveau	18. Meerjarig	32. Simpel	46. Minimale adm last
5. alleen nood in Xbri	19. Voorafgaande afstemming	33. Eenduidig	47. Doordacht
6. Eenvoud, helderheid, same	20. Gerichte vraagstelling	34. Relevante informatie	48. Gestroomlijnd
7. Beperkte hoeveelheid	21. Dat het effect heeft	35. Onderwijskwaliteit	
8. Waarom en waarvoor	22. Anticiperen op uitkomsten	36. Kwaliteit	
9. Helder adequaat resultaat	23. Focus	37. Vertrouwen	
10. Resultaat terug naar veld	24. Transparante motivatie	38. Duidelijke vragen	
11. Doelmatig	25. Alleen dat wat echt nodig	39. Heldere definities	
12. Input ophalen	26. Opnemen in BV	40. Alleen noodzakelijke info	
13. Uitvoering gekoppeld	27. Helder waarom	41. Het waarom in beeld	
14. Niet te veel	28. Inhoudsvol	42. Inhoudelijker	

Samen Verantwoorden

Wat is volgens jou het belangrijkste om aan te pakken?

Uitkomst Sendsteps

1. Draagvlak	13. Meer samen	25. Vertrouwen	37. Alle stakeholders samen
2. In der beschrankung...	14. Politiek erbij betrekken	26. Niet-relevante informatie	38. Wanneer welk kanaal
3. Beperk subsidie spaghetti	15. Langere termijn	27. Minder regelgeving	
4. meerjarig gelijk houden	16. Wat maakt succes	28. Meer sturen op kwaliteit	
5. Huidige status evalueren	17. Aansluiting xbrl en BV	29. Uniformiteit	
6. Waarom	18. Tweezijdig	30. Regelverbetering	
7. Hoeveel beperken	19. Inzicht in	31. Mate toegevoegde waarde	
8. Draagvlak	20. definiering	32. Ophalen nut en noodzaak	
9. Helder maken waarom	21. Focus	33. Het waarom	
10. Eenvoud	22. Wat is echt nodig	34. Wie wil wat weten	
11. Tijdigheid	23. Duidelijk "waarom"	35. Eenvoud	
12. Zicht op wat bedacht wordt	24. Realistisch uitvragen	36. Adm last minimaliseren	



Als je denkt aan de aanbevelingen, aan welk onderwerp denk je dan het eerst om aan te pakken?

Het is belangrijk om voor elk beleidsonderwerp waar informatie over wordt opgevraagd het nut & de noodzaak te kennen. Op welke manieren wordt de informatie allemaal opgevraagd? Kan het veld de gevraagde informatie gemakkelijk ophoesten?

De praktijk is nu dat veel informatie wordt opgevraagd zonder dat de instellingen en administratiekantoren inzicht hebben waar het voor bedoeld is, wat soms resulteert in instructies om zo min mogelijk tijd aan het invullen ervan te besteden.

Er moet regie komen op informatie-uitwisseling, want daarmee krijg je inzicht en overzicht. Ook is het wenselijk om informatie maar een keer aan te leveren. Vooringevulde aanvraagformulieren zou helemaal mooi zijn.

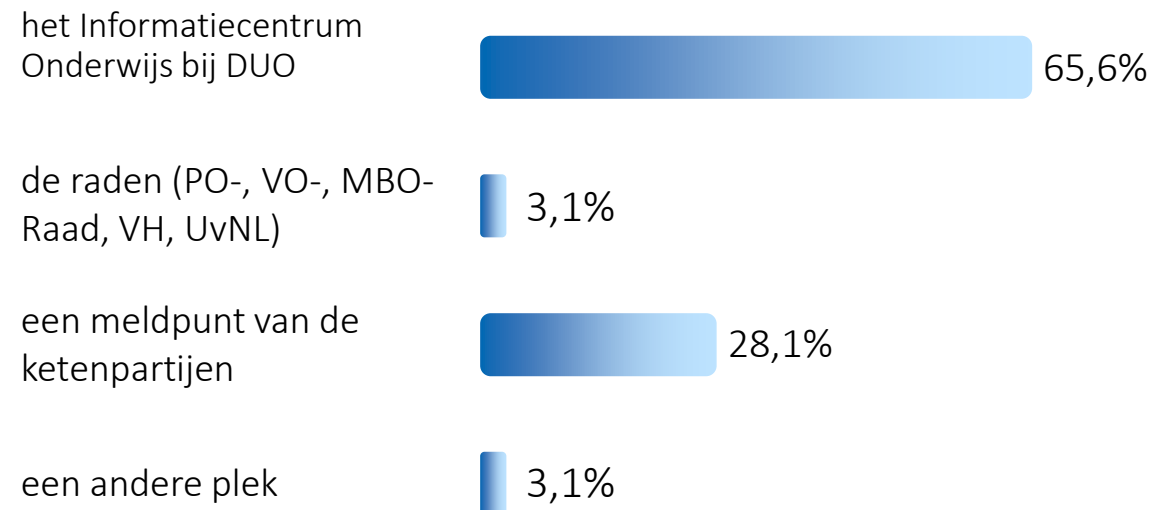
Loket

Hans Plomp

- pijnpunten presentatie
- Informatiecentrum Onderwijs
- taakomschrijving ICO
- structurele oplossing



Wat is de beste plek voor een meldpunt voor knelpunten bij verantwoorden?



Samen Verantwoorden

An illustration of two stylized human figures, one orange and one yellow, working together to place a large orange puzzle piece into a larger structure. The figures are positioned to the right of the main title.

Er is een duidelijke voorkeur voor een meldpuntfunctie die bij ICO is ondergebracht. De huidige taakomschrijving van ICO en het beeld dat naar buiten wordt gecommuniceerd, is gericht op informatieoverdracht en het beantwoorden van vragen. Dit vraagt om een herinrichting.

Er zijn ook stemmen om een afzonderlijk meldpunt te creëren dat onder de samenwerkende ketenpartners valt. Een van de motivaties is dat het profiel van ICO een zekere drempel opwerpt. Als je als instelling al de moeite hebt genomen om een probleem te formuleren, helpt het niet wanneer je dit bij een instantie moet melden dat daar in beginsel niet op ingericht is en de kans dat je het dan toch meldt, neemt dan af. Een suggestie is om ketenpartners een rol en verantwoordelijkheid te geven over hoe ICO communiceert.

Personeel

Jeroen Smit

Wie wil er meedoen aan de werkgroep kwaliteitscontrole in PIL? Meld je aan via relatiemanagement@duo.nl.

Doel is om de datakwaliteit te verbeteren door na te denken over eenvoudige controles. Het moet niet te zwaar aangezet worden.

- **Personeel niet in loondienst**
 - 90% van de leveringen binnen
 - Aantal leveringen opnieuw
- **Personeel in loondienst**
 - 97% van de leveringen binnen
 - Over naar een andere leverancier?
Denk aan de machtiging.
- **Kwaliteitscontroles PIL**
 - Klankbordgroep

afsluiting

Vragenuurtjes: 16 oktober en 12 november
Volgende ketendag: dinsdag 17 december 2024 in Wageningen

Vragen, opmerkingen of een nabrander? Mail naar samenverantwoorden@duo.nl

Lees de testimonials van ketenpartners op www.duo.nl/samen-verantwoorden
of scan onderstaande QR-code.

